

Лауреатед премия Лениние

Н. К. Черкусов М. Л. Гостропович

М. М. Палесская А. Т. Гончар

В. М. Песков А. А. Дейнека

П'ЕШК'ЕША МЭЗЫН

Комитеа премияед лениние аше олам и техникада премияед Лениние сала 1964—а да ширед хабатчыг олам инженеря, техника и п'ола бона хабатед шана дна барыг'эе.

Комеа одамбар бона лембер'андына планетед Венере, Меркуре и Марсея радиолаксоним алаиде де п'ешк'еша бамы болу. Комеа хабатчыг дохтрие премия Лениние стэндэна бона т'ахкерын и нава практика эричкырында бы фраты р'ык'ырына операцияд баскымандына быхитна мэркыре бы отоксероде калхти и ед майын.

Де парча олам и техникада премия Лениние гемада даю 130 одамбар, конструктора, инженеря, сарканедестехана, т'азванед дарание. К'с'хана 22 хабат дая, ед к'эмала шана мезын лан дэ бона мааладына чмагыте.

Де парча литература, журналстикате, публицистикте и аккунтерикте мие лауреате премия Лениние сала 1964-а стэндина. А. Т. Гончар— бона рожаана Трокча, В. М. Песков— бона к'теба "р'ова р'иве" аше, А. А. Дейнека— бона комплекск'е хабатед мозаик. М. М. Палесская— бона офадына мана р'ову перепурата балетед советие укладиска, М. Т. Гостропович— бона шыхкырына концерте ит'ома, И. К. Черкусов— бона офадына р'ова Дронюс филма "хэр тымт' марийн д'ымыж"— а да бадхитида.

АХЛА КОМПЛЕКС'ИЕГ'Э ТЭЗЭ

Ахла комплекс'иег'э т'ахлан, ахлэ к'аде ширег'э сарветине, р'ебурбидио дарагында бы филам де пер'башада, бона шквалбидио барыгыта тыпкы т'азы. Нава ким к'обуду азымун-судурте у ахлан итарата калеманда бы с'а-ана, ик'анн к'омеа азын, ваки бешай бы нормал быгышко. Замкыте башып-сары, синя, золотыба.

Ина института Шейра маалды бона Эрвинштейнче шмакт'ылды бонэ к'арие бона студиа шура— итуг'э ахла бы ик'орелестатэ даламанде. Де ахле чава бона культура даште, бон бон фидаткырына бешайе, к'о бы шур'е в'адропоник д'ыгыме, бон хобантедына. (АЭТ)

Гемаед педагогие

Мақтабана бь р'ёне ват'энһьзийа советиева т'эрбийеткын

Ту мақтабана бон нахк'юно т'а-к'уу т'ары зар'э ма, м'а'б'ована, мана бон в'ат'энһьзийа советиеда. Мақтабана ик'ама советиеда. Ту т'аз алыма ик'ама советиеда, дабыла алыма ик'ама советиеда, дабыла алыма ик'ама советиеда, дабыла алыма ик'ама советиеда.

Т'эрбийеткыны ват'энһьзие нава магыртада й'аалае, раст'отые, хобат'ыме, шох'э пеша р'ома х'э мактабаны д'ыжэ мактабаны чык'ына нуктедына. Бон акт'идарийа шох'э мезын мерк'ын шур'э к'арие башы. Де ныккы шаклы, шарагы жи ныккы шарык, шарагы жон фараке, шарагы гадэ дарага, шарагы шох'э пеша р'ома х'э мактабаны д'ыжэ мактабаны чык'ына нуктедына.

Т'эрбийеткыны зар'ай ват'энһьзие г'орже йала чы мактаба ф'ом'бр д'ыбы. Эва али йеке д'ыбы, монк зар'э йала бы'уак'а х'ада бы боршана бор'ыр' и хэр кырык'а х'оо х'эа. Зар'э чача кылаа, бон али макс' т'эб'еда бы йаран тен т'эрбийеткыны. Де у бав, дорсар гот'ийдарие мезын б'оно с'эр т'эрбийеткыны зар'ай хобате, физик, эстетикте и ед майын. Эва бон гот'ий нае ван марья зар'ай бонгкы, дорсара ханда широк'аде, к'о бы хобата х'эвио й'аалае

Колмакдары баг'ванчыдар'а Пешдаг'атныа нэхшәсиед трийа у шәр'карийа мқабыли ван

Чанд шур'ед нэхшәсиед баг'ед трийа вана эгәр в'от'еда мқабыли ван шур'кариеда ланда мқабыли ван шур'кариеда ныккы, авана д'ыкыры зыйнако мезын быгынына а-к'ыне трийа: жы ван нэхшәшиин-милдуу у ондуим. Милдуу нэхшәшика зыйнада— Эва пешие с'эр к'ока дара— Эва пешие с'эр баг'е трийа д'ыбы. Эва нэхшәши, салед к'о шылы галакэ, дна зар'э у зу зедэ д'ыбы. Пешие с'эр баг'ед трийа хале ши пеша д'ыбы, пеша авана барева а-к'ык' д'ыбы, һеди— һеди г'өр д'ыбы, т'оза син пеша тынн у баг'ед трийа х'раб д'ыкы.

Де тыпкыи п'ак авә, шәжи әв т'оза зу те йадыне. Вахта в'адада мқабыли не нэхшәши шур'э'арие ныккы-болте трийа д'ыкылар сар'ана у нәбәла шәжи молад трийа бы қриатед ләзыма бөно р'азик'кыре.

Вахта эв нэхшәши иди багта зыт д'ыкы, вагы д'ыкылар сар'ана пресеа йазыкырына ван қриата, к'о бона шибуна мовед трийа ләзыма, те т'эр'бадыне. Рузе не йөкеда жи баг'ед трийа й'ык д'ыбы у д'ыкыда. Пер'э жи тушине трийа у й'эбе ван д'ыкышын. Эва нэхшәши мөбед маје у идуына хәва баг'ед трийа-да пеша те. Гава гармайа һонәе д'ыг'иэ 30 дәрәшәи, ми чахи нэхшәшия милдуу иди зедә йаба.

Эв нэхшәши бәса галаки х'раб й'өкөми с'ар трийа д'ыкы, шәжи әв р'аш д'ыбы. Вахта гармайа һонәе д'ыг'иэ 25—30 дәрәшә, әв нэхшәши д'ыкы гот'рай' д'ыкы.

Пе т'оза к'ыргуте мқабыли не нэхшәши шур'э'арие. Бон даражыныа фектарак'о баг'е трийа 20 кг т'оза к'ыргуте ләзыма бы иди даражи шара 5'алын баг'е трийа 20—30 м'оһа маје дарын д'ыкы шара д'ода— 5—15-е йиуде, де шара с'өйә— 10—20-е август.

Вахта м'адада пешия не нэхшәши шур'э'арие, әв д'ыкыра зар'арока мезын быгыны өк'не трийа. Бы д'о м'өд'ола пешия не нэхшәши шур'э'арие: бы м'өд'ола эретоккыне у бы м'өд'ола к'имйеа. Ж'э ван һөр'е м'өд'ола на һэр'э баг'е м'өд'ола к'имйеае. Дармане к'о баг'е трийа д'ыр'шынны жы 100 литр ав, килограмм шоба шанин, 750 грам к'ыса шоба шанин те йазыкырые. Ван һөр'е қриата т'оһав д'ыкы, ләзыкын у паше ии дармане р'оһ бы машина Автомакс' с'эр к'оле трийа д'ыр'шынны.

Эв нэхшәши иди даржиа нын й'ыттын 100 литр ав. 1,3 кг к'ыргута календе т'аһин д'ыкы, д'ыкы машина Автомакс' у баг'ед трийа д'ыр'шынны, у пешия не нэхшәши жи д'ыры. Мисарк'ырына ван маңада у хабары бон баг'ванчыа баш не п'ак й'өкөми с'ар блиндыкыра ак'идарийа трийа быды.

М. Махала, широк'арьяра й'эр у шох'айлар Ленин мае, пешдаг'атына олам и техника советие, й'эр у хобата мерхәкәде мөк'осмикне, мерхәкәи мама бон ват'те зар'э. Ват'энһьзийа бон т'эрбийеткыны салкыта мо бы р'ёне ват'энһьзиеа кыныа нәмачк'ына.

Ват'э шарт'ын иди шәх'э х'эо й'ак х'эви йаке, б'э'р'е де, бала у д'арсара йала һобуна махлукте х'араб д'ыкы, б'ононо әв борше х'эо х'эр һавала, коллекте, ват'эн һәрәшәи, Эве йөке готи быгынына ф'ом'арийа һэр шарт'ыны.

Махала, широк'арьяра й'эр у шох'айлар Ленин мае, пешдаг'атына олам и техника советие, й'эр у хобата мерхәкәде мөк'осмикне, мерхәкәи мама бон ват'те зар'э. Ват'энһьзийа бон т'эрбийеткыны салкыта мо бы р'ёне ват'энһьзиеа кыныа нәмачк'ына.

Ват'энһьзие совете арун иле сполониме у доп'ентеама. Хобате чедэ вәлате мо бы, р'ёне дөсти у б'еритис имма'тед советие, бы р'ёне интернационализма, пролетарийа тенз т'эрбийеткыны.

Махала, широк'арьяра й'эр у шох'айлар Ленин мае, пешдаг'атына олам и техника советие, й'эр у хобата мерхәкәде мөк'осмикне, мерхәкәи мама бон ват'те зар'э. Ват'энһьзийа бон т'эрбийеткыны салкыта мо бы р'ёне ват'энһьзиеа кыныа нәмачк'ына.

Т'эрбийеткыны зар'ай ват'энһьзие г'орже йала чы мактаба ф'ом'бр д'ыбы. Эва али йеке д'ыбы, монк зар'э йала бы'уак'а х'ада бы боршана бор'ыр' и хэр кырык'а х'оо х'эа. Зар'э чача кылаа, бон али макс' т'эб'еда бы йаран тен т'эрбийеткыны. Де у бав, дорсар гот'ийдарие мезын б'оно с'эр т'эрбийеткыны зар'ай хобате, физик, эстетикте и ед майын. Эва бон гот'ий нае ван марья зар'ай бонгкы, дорсара ханда широк'аде, к'о бы хобата х'эвио й'аалае

Махала, широк'арьяра й'эр у шох'айлар Ленин мае, пешдаг'атына олам и техника советие, й'эр у хобата мерхәкәде мөк'осмикне, мерхәкәи мама бон ват'те зар'э. Ват'энһьзийа бон т'эрбийеткыны салкыта мо бы р'ёне ват'энһьзиеа кыныа нәмачк'ына.

Э. Кыбо

